

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ
สำหรับผู้เรียนวิทยาลัยชุมชน*

GUIDELINES FOR DEVELOPING ENTREPRENEURIAL COMPETENCIES
FOR COMMUNITY COLLEGE STUDENTS

วัชรพงษ์ พนิธอํารง, ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, อัจฉรา วัฒนานรงค์, ธารินทร์ รasanon

Watcharapong Panittumrong, Sakchai Nirantawee, Achara Whattananarong, Tharin Rasanon

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

Management College, University of Payao

Corresponding Author E-mail: visionwpg@hotmail.com

บทคัดย่อ

วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับต่ำกว่าปริญญาที่มีหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการในการประกอบอาชีพของชุมชนโดยมีวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย จำนวน 20 แห่ง ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันวิทยาลัยชุมชน ซึ่งยุทธศาสตร์และทิศทางการบริหารงานของวิทยาลัยชุมชนกำหนดให้ส่งเสริมผู้เรียนให้เป็นผู้ประกอบการ พร้อมทั้งได้รับการจ้างงานกับตลาดแรงงานที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ซึ่งต้องมีการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ที่เหมาะสมต่อการนำไปเป็นผู้ประกอบการหลังสำเร็จการศึกษา การพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการสำหรับผู้เรียนวิทยาลัยชุมชนประกอบไปด้วยการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดทำสื่อการเรียนการสอน และการศึกษาดูงานสถานประกอบการ เป็นต้น โดยเนื้อหาที่ใช้สำหรับพัฒนาผู้เรียนเกี่ยวข้องกับ กลยุทธ์การตลาด การสร้างแรงจูงใจ การบริหารการเงิน การสร้างทีมงาน ภาวะความเป็นผู้นำ และการพัฒนานวัตกรรม เป็นต้น

คำสำคัญ: สมรรถนะ; ความเป็นผู้ประกอบการ; วิทยาลัยชุมชน

Abstract

Community colleges are higher education institutions that offer undergraduate degree programs with curricula aligned with the employment needs of the community. There are 20 community colleges in Thailand under the

*Received December 30, 2025; Revised February 10, 2026; Accepted March 9, 2026

supervision of the Community College Institute. The strategies and management directions of community colleges aim to promote entrepreneurship among students and secure employment in the labor market that aligns with the community context. This requires developing entrepreneurial competencies in terms of knowledge, skills, and attitudes that are appropriate for becoming an entrepreneur after graduation. Developing entrepreneurial competencies for community college students includes curriculum development, extracurricular activities, the creation of teaching materials, and field trips to businesses, among others. The content used for student development relates to marketing strategies, motivation, financial management, team building, leadership, and innovation development, among others.

Keywords: Competency; Entrepreneurship; Community College

บทนำ

วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับต่ำกว่าปริญญา โดยจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2545 ทำหน้าที่ให้บริการการศึกษาระดับสูง และจัดการอบรมระยะสั้น แก่ชุมชนที่วิทยาลัยตั้งอยู่ทั้งในด้านวิชาชีพและวิชาการ รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา อาชีพคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมของชุมชน การจัดหลักสูตรมีความยืดหยุ่นตาม ความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของตลาดแรงงาน โดยหลักสูตรของวิทยาลัยชุมชน ประกอบด้วยอนุปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตร และสัมฤทธิ์บัตร (สถาบันวิทยาลัยชุมชน, 2568) โดยแผนยุทธศาสตร์สถาบันวิทยาลัยชุมชน ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) กำหนดตัวชี้วัดการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ไว้ให้มีจำนวน ผู้ประกอบการรายใหม่เพิ่มขึ้นของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง บทบาทของสถาบันวิทยาลัยชุมชน และวิทยาลัยชุมชนทั้ง 20 แห่งให้ความสำคัญกับการสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้ประกอบการและ บ่มเพาะผู้เรียนให้มีศักยภาพในการนำองค์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานและเป็นผู้ประกอบการ ในชุมชน (สมพร ปานดำ, 2564)

การพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการให้กับผู้เรียนของวิทยาลัยชุมชน สอดคล้องกับ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งการพัฒนาบุคคลให้มีการเรียนรู้ ตามสมรรถนะเหล่านี้มีพื้นฐานมาจากความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะ ส่วนบุคคล (Attitude) (Marr, 2022) ในขณะเดียวกันการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ จึงให้ความสำคัญต่อการเริ่มต้นและขับเคลื่อนธุรกิจด้วยตนเองภายใต้การเรียนรู้จากวิทยาลัย ชุมชนที่เกิดจากการพัฒนาสมรรถนะนั่นเอง

ดังนั้น บทความนี้จึงให้ความสนใจและนำเสนอผลแนวทางที่สำคัญของวิทยาลัยชุมชนต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ โดยมุ่งนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 1. การจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยชุมชน 2. การพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการของสถาบันอุดมศึกษา และ 3. นำเสนอถึงแนวทางการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการสำหรับผู้เรียนในสังกัดวิทยาลัยชุมชน

สมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการหมายถึง การเข้าไปรับผิดชอบ หรือบุคคลที่อาสารับผิดชอบต่อการดำเนินธุรกิจ อันมีรากศัพท์มาจากภาษาฝรั่งเศสว่า “Entrepreneur” ในขณะเดียวกัน Hatten (2006) ได้อธิบายไว้ว่า ผู้ประกอบการเป็นบุคคลที่มีโอกาสและเล็งเห็นประโยชน์ทางธุรกิจ สามารถเผชิญกับการริเริ่มธุรกิจ และมีความรู้ความเข้าใจที่ดีด้านการเงิน การตลาด วัตถุดิบ รวมถึงการบริหารงานบุคคล (Block et al., 2017)

ในขณะที่ ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) หมายถึงบุคคลที่มีแรงบันดาลใจสามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อริเริ่มก่อตั้งกิจการ เมื่อเริ่มก่อตั้งและต้องลงทุนกำลังกาย กำลังทรัพย์ และกำลังความคิด เพื่อให้ธุรกิจเกิดรายได้ สร้างผลกำไรในเชิงพาณิชย์ภายใต้ความเสี่ยงที่ต้องเผชิญ ในขณะเดียวกัน Feld (2020) ยังเห็นว่า ความเป็นผู้ประกอบการ ก็ต้องมีลักษณะการตัดสินใจต่อการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ พร้อมทั้งมีศักยภาพในการจัดการกับทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดด้วย

เมื่อกล่าวถึงสมรรถนะจะพบว่าแนวคิด สมรรถนะ เริ่มต้นขึ้นในปี ค.ศ.1970 โดยที่สำนักงานข่าวสารแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาได้ว่าจ้าง ศาสตราจารย์แมคคิลแลนด์ แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดให้มาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคลากรขององค์กรด้วยการสร้างเครื่องมือการคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณภาพ หลังจากนั้น แนวคิดสมรรถนะจึงเป็นที่ยอมรับและใช้กันอย่างแพร่หลายในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และด้านการศึกษา (Brueggemann & Matthews, 2024) โดยสมรรถนะอาจแบ่งได้เป็น สมรรถนะหลัก (Core Competency) ซึ่งเป็นแก่นหรือแกนหลักขององค์กรนั้น ๆ ที่ทำให้บุคลากรทุกคนมีคุณสมบัติที่เหมือนกัน และสมรรถนะตามหน้าที่ (Functional Competency) ที่ให้กำหนดบทบาทหน้าที่ ภารกิจของแต่ละตำแหน่งแต่ละบุคคล โดยสมรรถนะมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน ประกอบด้วย 1. ความรู้ (Knowledge) อันเป็นความสามารถทางความคิด เช่น ความคิดเชิงวิเคราะห์ ความคิดรวบยอด เป็นต้น 2. ทักษะ (Skill) อันเป็นความสามารถทางด้านร่างกายที่มีต่อการกระทำและการแสดงออก และ 3. ทศนคติ (Attitude) เป็นคุณลักษณะทางการแสดงความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยม เป็นต้น

สมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการจึงหมายถึงศักยภาพโดยรวมของบุคคลที่ประกอบไปด้วยความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ต่อการสร้างแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นและดำเนินธุรกิจ

โดยต้องเผชิญความเสี่ยงในการแสวงหาผลกำไรในการดำเนินงาน ภายใต้การจัดการด้านการตลาด การผลิต และการเงิน เป็นต้น

การจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยชุมชน

ปรัชญาของวิทยาลัยชุมชนทั่วโลกนั้นมุ่งเน้นให้เกิดการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการจ้างงานให้กับชุมชน (Beach & Grubb, 2023) โดยวิทยาลัยชุมชนของไทยก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน ตามพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. 2558 กำหนดให้วิทยาลัยชุมชนจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาวิจัยให้บริการทางวิชาการ ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่นและชุมชน การพัฒนาที่ยั่งยืน เสริมสร้างศักยภาพบุคคลตอบสนองและสอดคล้องต่อความต้องการและการประกอบอาชีพของท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ (ณัฐ วัฒนพานิช, 2564) โดยในปัจจุบันวิทยาลัยชุมชนมีโครงสร้างการบริหารด้วยการกำกับดูแลของสภาสถาบันวิทยาลัยชุมชน และสภาวิทยาลัยชุมชน พร้อมทั้งมีวิทยาลัยชุมชน จำนวน 20 แห่ง และขึ้นอยู่กับการบริหารงานของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

การจัดหลักสูตรเพื่อให้มีการเรียนการสอนตามมาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยชุมชนต้องได้รับความเห็นชอบโดยสภาของวิทยาลัยชุมชน ซึ่งต้องมีเนื้อหาและโครงสร้างเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่สภาสถาบันวิทยาลัยชุมชนกำหนดไว้ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนมีทั้งในระดับอนุปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตร และสัมฤทธิ์บัตร อีกทั้งการสร้างหลักสูตรสำหรับการเรียนการสอนในวิทยาลัยชุมชนต้องมีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชนด้วย โดยหลักสูตรที่ดำเนินการโดยวิทยาลัยชุมชนมีหลากหลายสาขา เช่น การบัญชี การศึกษาปฐมวัย การแพทย์แผนไทย คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ การจัดการโลจิสติกส์ การท่องเที่ยว สาธารณสุขชุมชน เป็นต้น ในขณะเดียวกันวิทยาลัยชุมชนก็ได้มีการจัดหลักสูตรระยะสั้นเพื่อเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ทันที อันประกอบไปด้วยหลักสูตรเฉพาะ เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร ช่างซ่อมเครื่องยนต์ การท่องเที่ยวชุมชน การประกอบอาหาร เป็นต้น ดังนั้น จุดแข็งของวิทยาลัยชุมชนจึงเกื้อหนุนต่อการสร้างความเป็นผู้ประกอบการอันทำให้เกิดกลไกการจ้างงานในชุมชนมากขึ้นด้วย

ผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย ครูผู้สอนประจำที่มีอัตราตำแหน่งตามคุณวุฒิอันได้รับการบรรจุกับกระทรวงศึกษาธิการ มีกรอบอัตราไม่เกิน 20 ตำแหน่งต่อวิทยาลัยชุมชนหนึ่งแห่ง และครูผู้สอนพิเศษที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้นำชุมชน หรือปราชญ์ชาวบ้านที่ปฏิบัติหน้าที่หรือมีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชนแห่งนั้น โดยต้องได้รับการพิจารณาจากสภาวิทยาลัยชุมชนและขึ้นบัญชีเป็นครูผู้สอนพิเศษของแต่ละหลักสูตรที่ดำเนินการในแต่ละวิทยาลัยชุมชนด้วย โดยผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนมีแผนงานและโครงการในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตามแผนพัฒนา

สถาบันวิทยาลัยชุมชน รวมทั้งผู้สอนหรือครูในสังกัดวิทยาลัยชุมชนยังต้องทำผลงานวิชาการ เพื่อประเมินวิทยฐานะและเลื่อนระดับตำแหน่งตามหลักเกณฑ์ที่สถาบันวิทยาลัยชุมชนกำหนดไว้

การพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการของสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยมีการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการให้กับผู้เรียน ในหลายลักษณะ ประกอบด้วย 1. การจัดหลักสูตรด้านความเป็นผู้ประกอบการในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา 2. การจัดรายวิชาเพื่อเสริมความเป็นผู้ประกอบการในหลักสูตรต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรายวิชาเฉพาะ วิชาเอก หรือวิชาโท 3. การจัดโครงการฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อพัฒนา ความเป็นผู้ประกอบการสำหรับผู้เรียนโดยอาจนับหรือไม่นับเป็นชั่วโมงกิจกรรมสำหรับผู้เรียน และ 4. การจัดให้มีหน่วยงานด้านการบ่มเพาะความเป็นผู้ประกอบการโดยเฉพาะ โดยมี รายละเอียด ดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการศึกษาระดับปริญญาตรี เช่น มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ มีหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาผู้ประกอบการฐานนวัตกรรม สถาบันเทคโนโลยีจอร์เจีย มีหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการเป็นผู้ประกอบการ ในขณะเดียวกันสถาบันอุดมศึกษา ที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านความเป็นผู้ประกอบการ เช่น มหาวิทยาลัยมหิดลจัดให้มี หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาภาวะผู้ประกอบการและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดให้มีหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาความเป็นผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี จัดให้มีหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการความเป็น ผู้ประกอบการ นวัตกรรมและความยั่งยืน

2. การจัดรายวิชาเสริมความเป็นผู้ประกอบการในหลักสูตรต่าง ๆ เช่น รายวิชา ความเป็นผู้ประกอบการ ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หรือ หลักสูตรการจัดการบัณฑิต ทั้งนี้ ในบางสถาบันอุดมศึกษายังได้มีการจัดวิชาเอก หรือวิชาโท ที่เกี่ยวข้องกับความเป็น ผู้ประกอบการด้วย เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำหนดให้มีวิชาโท สาขาความเป็น ผู้ประกอบการ สำหรับผู้เรียนหลักสูตรปริญญาตรี เป็นต้น

3. การจัดโครงการฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับผู้เรียนในสถาบันอุดมศึกษาทั้งที่นับเป็น ชั่วโมงกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาและอาจไม่นับเป็นชั่วโมงกิจกรรมก็ได้ โดยโครงการฝึกอบรม ระยะสั้นด้านการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการถือเป็นการให้บริการวิชาการในระดับคณะ หรือสถาบันอุดมศึกษา และมีผลต่อการบรรลุผลตามตัวบ่งชี้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อีกด้วย โดยเนื้อหาสำหรับการฝึกอบรมส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับหัวข้อต่าง ๆ เช่น การศึกษา ความเป็นไปได้ทางธุรกิจ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของการเป็นผู้ประกอบการ การพัฒนา ผลิตภัณฑ์ใหม่ การบริหารความเสี่ยง การจัดหาทำเลที่ตั้ง เป็นต้น

4. การจัดให้มีหน่วยงานด้านการบ่มเพาะผู้ประกอบการธุรกิจ โดยที่หลายสถาบัน อุดมศึกษาเรียกว่า “ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ (Business Incubator)” ซึ่งมีหน้าที่สำคัญของการ

ดำเนินงาน ประกอบไปด้วย การส่งเสริมการฝึกงานด้านธุรกิจให้กับผู้เรียน การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ประกอบการหลังสำเร็จการศึกษา การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ในเชิงพาณิชย์สำหรับผู้เรียนเพื่อประกอบธุรกิจจริง เป็นต้น ซึ่งการจัดให้มีศูนย์บ่มเพาะธุรกิจในสถานศึกษาจะทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมต่อการเป็นผู้ประกอบการในอนาคตได้อย่างดี (Kennard, 2021)

5. การส่งเสริมการฝึกงานหรือฝึกอาชีพจากสถานประกอบการที่ได้รับการตรวจสอบกลั่นกรองจากสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาได้พัฒนาศักยภาพและมีประสบการณ์ตรงด้านความเป็นผู้ประกอบการจากองค์กรธุรกิจต้นแบบ

การพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการให้กับผู้เรียนของสถาบันอุดมศึกษาที่กล่าวมานั้น มีความหลากหลายและแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละสถาบัน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการโดยสถาบันการศึกษา เช่น การปรับปรุงหลักสูตร การสร้างหลักสูตรเสริม หรือการตั้งหน่วยงานรองรับ หรือแม้แต่การดำเนินการโดยบุคลากร เช่น การจัดการสอนรายวิชา การปรับปรุงเนื้อหาบางรายวิชา เป็นต้น โดยที่สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งสามารถสร้างผู้ประกอบการที่เริ่มต้นธุรกิจใหม่ (Startup) ได้จำนวนมากที่ภาคสังคมอีกด้วย

การพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการสำหรับผู้เรียนวิทยาลัยชุมชน

วิทยาลัยชุมชนในฐานะที่จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานในชุมชนพร้อมทั้งสร้างผู้ประกอบการในชุมชนจากการศึกษาหรือฝึกอบรมในระดับต่าง ๆ มีแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการสำหรับผู้เรียน ดังนี้

1. พัฒนาครูผู้สอนที่เป็นผู้สอนประจำ และผู้สอนพิเศษให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เกื้อหนุนต่อการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการให้กับผู้เรียนในหลักสูตรต่าง ๆ ของวิทยาลัยชุมชน (สุภาวดี มาศบาง, 2566)

2. พัฒนาหลักสูตรระดับอนุปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตร และสัมฤทธิ์บัตร โดยให้มีรายวิชาด้านความเป็นผู้ประกอบการเป็นวิชาเอก วิชาแกน หรือวิชาเลือก ให้กับผู้เรียนเพื่อเสริมด้านวิชาการหรือวิชาชีพในหลักสูตร

3. จัดโครงการฝึกอบรมระยะสั้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาด้านความรู้ ทักษะ หรือทัศนคติ ที่เกื้อหนุนต่อความเป็นผู้ประกอบการสำหรับผู้เรียนในหลักสูตรต่าง ๆ ที่ยังมีสถานภาพเป็นนักศึกษาของวิทยาลัยชุมชน

4. จัดทำสื่อการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบ เช่น ตำรา คู่มือ มัลติมีเดีย ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ด้านความเป็นผู้ประกอบการได้ ตลอดจนถึง การออกแบบสื่อการสอนที่สามารถสร้างการรับรู้ กระตุ้นจูงใจให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการหลังสำเร็จการศึกษา (พรประสิทธิ์ เด่นโมฬี และคณะ, 2565)

5. จัดทำเครื่องมือวัดประเมินศักยภาพตนเองด้านความพร้อมต่อการเป็นผู้ประกอบการ สำหรับผู้เรียนในหลักสูตรต่าง ๆ ที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนได้ประเมินความพร้อมและพัฒนานตนเองก่อนที่จะเข้าสู่สถานะการเป็นผู้ประกอบการหลังสำเร็จการศึกษา

6. จัดทำฐานข้อมูลผู้ประกอบการต้นแบบในชุมชน และผู้มีศักยภาพด้านความเป็นผู้ประกอบการในชุมชน เพื่อนำไปเป็นวิทยากรหรือครูผู้สอนพิเศษในการพัฒนาผู้เรียนในวิทยาลัยชุมชนเมื่อมีโอกาสที่เหมาะสมต่อไป

แนวทางทางที่กล่าวมานี้ ถือเป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับบริบทของวิทยาลัยชุมชน และอยู่ภายใต้บทบาทหน้าที่ของการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในพันธกิจของวิทยาลัยชุมชนด้วย หากนำไปปฏิบัติจริงจะสามารถพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการให้กับผู้เรียนของวิทยาลัยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการให้กับผู้เรียนของวิทยาลัยชุมชน เป็นการสร้างหรือส่งเสริมให้กับผู้เรียนได้มีความรู้ ที่เป็นศักยภาพทางความคิดแก่ผู้เรียน ทักษะ อันเป็นความสามารถทางร่างกายต่อการประกอบธุรกิจ และทัศนคติ อันเป็นความเชื่อและ ค่านิยมของผู้เรียน ที่เกื้อหนุนต่อการสร้างธุรกิจด้วยตนเอง สามารถเผชิญความเสี่ยงในการ ประกอบการได้ มีความรู้ด้านผลิตภัณฑ์ มีความสามารถด้านการจูงใจและการตลาด โดยวิธีการ ที่วิทยาลัยชุมชนสามารถดำเนินการได้ ประกอบไปด้วย การพัฒนาสมรรถนะผู้สอนด้านความ เป็นผู้ประกอบการ จัดพัฒนาหลักสูตรให้มีรายวิชา ขอบเขตและเนื้อหาที่รายละเอียดด้านความ เป็นผู้ประกอบการ การจัดฝึกอบรมระยะสั้นให้กับผู้เรียน การจัดทำสื่อการเรียนการสอน ด้านความเป็นผู้ประกอบการที่หลากหลาย รวมไปถึงการจัดทำฐานข้อมูลบุคคลในชุมชน ที่มีศักยภาพด้านความเป็นผู้ประกอบการ พร้อมทั้งการกำหนดแนวทางการกำกับดูแล ของหน่วยงานกำหนดนโยบายให้มีแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐ วัฒนพานิช. (2564). วิทยาลัยชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรประสิทธิ์ เเดนโมฬี และคณะ. (2565). การพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการ 5.0 สำหรับ นักศึกษาผ่านการเรียนการสอนออนไลน์โดยใช้แอตดี้โมเดล, *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ ยะลา*, 17(3), 54-63.
- สถาบันวิทยาลัยชุมชน. (2568). รายงานประจำปี สถาบันวิทยาลัยชุมชน 2567. กรุงเทพฯ: สถาบันวิทยาลัยชุมชน.
- สมพร ปานดำ. (2564). วิทยาลัยผู้ประกอบการเพื่อการสร้างผู้ประกอบการนวัตกรรมเพื่อสังคม, *วารสารการอาชีวศึกษาภาคกลาง*. 5(2), 1-8.

- สุภาวดี มาศบาง. (2566). แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพฐานชุมชน โดยวิทยาลัยชุมชน. *วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ*, 9(2), 337–358.
- Beach, J. M. & Grubb, W. N. (2023). *Gateway to opportunity?: A history of the community college in the United States*. New York: Routledge.
- Block, J. H. et al. (2017). The Schumpeterian entrepreneur: a review of the empirical evidence on the antecedents, behaviour and consequences of innovative entrepreneurship. *Industry and innovation Journal*, 24(1), 61-95.
- Brueggemann, R. F. & Matthews, C. H. (2024). *Innovation and entrepreneurship: A competency framework*. New York: Routledge.
- Feld, B. (2020). *Startup communities: Building an entrepreneurial ecosystem in your city*. New York: John Wiley & Sons.
- Hatten, T. S. (2006). *Small Business Management: Entrepreneurship and Beyond*. (3rd ed.). Boston: Houghton Mifflin
- Kennard, M. (2021). *Innovation and entrepreneurship*. New York: Routledge.
- Marr, B. (2022). *Future skills: The 20 skills and competencies everyone needs to succeed in a digital world*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

